

NDỊ EZE IKPEAZỤ NKE JUDA NA NDỌTAN'AGHA ADỌTARA HA

2 Ihe Emere 36:11-21; Jeremaia 25:11-33; 28:1-17;

38:14-18; 39:4-8; 29:8-14

IHEÒMỤMỤ 375

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ihe ọjọ abua ka ndim meworo, Mu ka ha rapuworo, bú isi-iyi nke miri nēnye ndu, ka ha we gwuwara onwe-ha olùlù-miri di iche iche, bú olùlù-miri tipúru etipú, nke nānagidegh miri” (Jeremaia 2:13).

I Nlaghachị Nke Juda Laghachiri N'ikpereichi

- 1 Zedekaia nupuuu Onyenwe anyị na ndiamuma-Ya isi, 2 Ihe Emere 36:11-13; 2 Ndi Eze 24:17-20
- 2 Ndinchuàjà na ndị Juda merukwara Ụlọ Jehova ọzọ, 2 Ihe Emere 36:14
- 3 Egeghị kwa olu nke ndiamuma ntị, 2 Ihe Emere 36:15, 16; Jeremaia 38:14-18; 25:1-7; Matiu 23:34, 35
- 4 Anụrụolu akwaudu nke ụgha, Jeremaia 28:1-17; 29:8, 9; I Ndi Tesalonaika 5:3; Deuteronomi 18:22; 2 Ndi Kọrint 11:13-15

II Ikpé Dị icheiche Nke Chineke

- 1 Adọtara eze, ndị na achịachị, na ndị amadị n'agha, Jeremaia 36:4-8; 2 Ndi Eze 25:4-7; Aisaia 30:15, 16
- 2 Ebibiri Ụlọ Jehova, obodo ahụ na ndị bi nime ya, 2 Ihe Emere 36:17-19; 2 Ndi Eze 25:1-21; Jeremaia 52:1-30
- 3 Ha malitere ibụ ndjadọtaran'agha iri arọ asa dika akàrààkà, 2 Ihe Emere 36:20, 21; Jeremaia 25:8-11
- 4 Mba niile ka agaetinye kwa n'ikpé Chineke ahụ nke gaadakwasị Juda, Jeremaia 25:15-33; I Pita 4:17, 18
- 5 Mgbe iriarọ asaa gasiri, Chineke gaeleta Israel wee kpee Babilon ikpé, Jeremaia 29:10-14; 25:12-14, 26; Daniel 9:2; Maika 7:18

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Mpako

Zedekaia “erugh ala n'iru Jeremaia, bú onye-amuma, onye nēkwu okwu site n'onu JEHOVA” (2 Ihe Emere 36:12). Ọ bụ ezie na Zedekaia bụ nwa Josaia (Jeremaia 1:3) o ketaghị mmụọ dị umeala dika nke nna ya. Josaia emewo ka ókémgbanwe dị icheiche dị, ma emeghị ka ezi ihe ahụ guzosieike n'ụbọchị nke umụ ya ndịkom.

“N'iru ntipia ka npako nāga, ọ bu kwa n'iru isungongọ ka idi-elu nke mọ madu nāga” (Ilu 16:18). Zedekaia nwere náání ihe ntakiri nke ọ pụrụ inyaisi nime ya, ma o weliri onwe ya elu. Ọ bụ ezie na ọ bụ eze, ma ọ bụ onye náachị ọchịchị nke dị n'okpuru ọchịchị ọzọ -- ọ bughị n'aha ya ka ọ naachị, n'ih na eze Babilon gbanwere aha ya. Ndị ya bụ “ndi kasi n'ibu ogbenye n'elu-ala” n'ih na, Nebukadneza wezugara ndị ya niile bụ ndị di ike, na ndị náaluolu aka, na ndị náakpu ụzú, na àkù niile nke eze na ọtụtụ ezinauło nke ndiisi ya wee laa na Babilon. Zedekaia enweghị àkù nke ọ gaeji nyaaisi, n'ih na Nebukadneza achiriwo àkù niile nke di n'ulo Jehova na nke di n'ulo eze. Ma nime ihe ndja niile, Zedekaia na eweli onwe ya elu.

Ọtụtụ mgbe mmadu ụfọdu n'egbuikpere n'iru Chineke bú ndi yiri ndi daruworoala rue nzokwu mbu nke ubube nke ndu a, ha añubigawommanya ókè, uwe ha di nkiriika, onyinyo yiri ndi nánweghị

olileanya; ma mgbe mmadụ naachọ inyere ha aka n'ekpere, ha ewe guo onwe ha ná ndị eziumume wee sị na ha ajoghị njo nke ukwu. Kama ha gaeweda onwe ha n'ala n'iru Chineke wee rjọ ka O mere ha ebere, ha na agu onwe ha ná ndị eziumume site ná mpako na iruabuọ dika ndị Farisii. Nna anyị nke bụ n'elugwe nke juputara n'ebere jikere mgbe o bula inabata mkpuruobi ahụ nke di umeala na nke etiwaratiwa, ma O naaju obi di mpako. Ehab na Manase, bu ndi eze jokarisiri njọ, natara ebere nke Chineke mgbe ha wedara onwe ha n'ala. Zedekaia nwere ohere niile o bula igenti n'olu Jehova, kama nke ahụ "o we kwesie olu-ya ike, gba obi-ya ume, ka o ghara ichigharikute Jehova, bu Chineke Israel" (2 Ihe Emere 36:13).

Ojupajuru Inara Ebere

Chineke zigara eze na ndi ya ndiamuma ya "n'ih na O nwere omiko n'aru ndi-Ya na n'ebe ebibi Ya di" (2 Ihe Emere 36:15). "Gi onwe-gi bu Chineke nke ngbaghara nmehie, Onye neme amara nwe kwa obi-ebere, Onye nadiigh-ewe iwe ososo. Onye naba uba n'ebere" (Nehemaia 9:17). Chineke ji ogologo ntachiobi na obiebere meso ndi Ya -- obiebere Ya jemiriejemi karija ihun'anya nke mmadu o bula. "N'ih na nnam na nnem arapuwom, ma JEHOVA gekubatam" (Abu Oma 27:10). "Ha we neme ndi-ozu Chineke ka ha buru ihe-ochi, ha neleli kwa okwu-Ya anya, neme ka onwe-ha ndi aghughu n'ebe ndi-amuma-Ya no, rue mgbe onuma JEHOVA lara elu imegide ndi-Ya, rue mgbe ngwota nadiigh" (I Ihe Emere 36:16).

Lee udi okwu iruuju na nke imaikpe di otu a, "rue mgbe ngwota nadiigh." Akwukwonsu gwara anyi maka nwammefu onye mefusiri ihe niile o ji biri nime ndu nke ilan'iyi, ma Nna ya setipuru aka ya wee nabata ya mgbe ahụ o laghachiri n'ulo. "Jisus, chetam," bu akwa nke onyeori ahụ kwara n'elu obe, ma o natara ezi nzaghachi maramma, "Ta ka Mu na gi ganu na Paradais" (Luk 23:43); ma Israel, bu ndi Chineke roputara, juru ndiozi Ya "rue mgbe ngwota nadiigh." Ndi bi n'ebe di icheiche nke mepereanya n'ubochi taa kwesiri ka ha geenti nkeoma n'idokananti nke a. "Onye anabara-nba otutu mgbe ma o nekweni olu-ya ike, n'otu ntabi-anya ka ageti pia ya, o digh kwa ngwota di" (Ilu 29:1).

Ihe Ngogu Di icheiche

Zedekaia choru ndumodu nke Jeremaia, bu ezi onyeamuma nke Chineke, ewe gwa ya uzọ mgbapu. "O buru na i gapukuru ... Nkpuru-obi-gi gadi kwa ndu, ma o buru na i pukugh ... gi onwe-gi agagh-ewepuga onwe-gi" (Jeremaia 38:17, 18). Emere ka uzọ ahụ buru ihe putara ihe na ihe guzozirieguzozi, onye nzuzu puru iso uzọ ahụ ma o buru na o choru, ma Zedekaia nyere ihengogu, "Mu onwem nātu egwu ndi Ju ... ha ewe kwam emò." O puru iroro otu: ichiochi maobu obodo esurereoku: ichiochi maobu ibibi ulu Jehova; ichiochi maobu ofufu nke mkpuruobi; mee ya wee di ndu, maobu gbaasọ wee buru onye lara n'iyi. Zedekaia wee gbaa osu.

N'ubochi taa otutu mmadu naaju uzọ nke nzoputa n'ih udi ngogu a nke puru imebi ihe: "Mu onwem nātu egwu ihe ndi-eyim gekwu." "Mu onwem geme ya n'oge m'choru" bu oziza nke otutu mmadu naenye mgbe ha naarapu uzọ nke ndu ebighiebi wee choo kwa iga site "n'uzo ozo," naani ka ha wee hu onwu na mbibi, dika o diri Zedekaia na ndi ya na ndisi ya.

Ndi amuma Ugha

Mgbe o bula enwere udi nsogbu di otu a nke diri nime Juda, anaahu ndiamuma ugha ka ha naeti mkpu si, "Udo na ino n'udo." Hananaia buru otu nime ha. Ya onwe ya na ndiozo ndi yiri ya nwere igwe mmadu ndi gere ha nti, n'ih na ha kwuru ihe ndi ahụ choru inu. Aisaia matara ihe di n'obi ndi ahụ wee si, "Ndi siworo ndi-ohu-uzo, unu agagh-ahu uzo; ndi siwo-kwa-ra ndi-ohu. Unu agagh-ahuru ayi ihe ziri ezi n'ohu-unu, gwanu ayi okwu ire-uto nile, hunu ihe-ikwa-emò n'ohu-unu" (Aisaia 30:10).

Jisus naado anyi akananti na ndiamuma ugha gaabu otu nime ihe ogo di icheiche nke ubochi ikpeazu ndia. "N'ih na Kraist ugha di iche iche na ndi-amuma ugha gebili, gosi-kwa ihe iriba-ama ukwu di iche iche na olu ebube di iche iche; iduhie obuna ndi roputara, ma o buru na o gekwe me" (Matiu 24:24). Pita n'otuka ahụ kwukwara n'uzo di otu a. "Ma ndi-amuma ugha puta-kwa-ra ihe n'etiti unu, bu madu ndi gewere nzuzu webata iro-otu di iche iche nke ila n'iyi nagonari obuna Onye-nwe-ha Onye gbara ha, ndi neweta ila n'iyi di ngwa tukwasi onwe ha n'isi otutu madu geso-kwa uzọ agu ikwa-

iko ha ndi gēkwulu uzọ nke ezi-okwu n'ihì ha" (2 Pita 2:1, 2). Ọ bụ ihe mwute, burukwa ihe anapughịkọwa, otutu mmadu gaarapụ ụzọ nke eziokwu wee rọrọ ụzọ nke ụgha, wee lefuru ụzọ guzozrieguzo wee rọrọ ụzọ siriike nke ilan'iyi.

Àtùmààtù Nke Chineke

Ọ bụ ihe imere ebere na mmadu juru iso Chineke! N'ogige Iden Chineke debere mmadu n'onodu ka mma, ma o nupuru isi. N'ala ahụ nke ekwere ná Mkwà, Chineke weputara otu arọ nime arọ asaa o bula ka o buru arọ nke izuike na onu, ma mmadu juru idebe ya. "Mgbe unu gāsi, Gini ka ayi gēri n'arọ nke asa? Le ayi aghagh-agma nkuru, ayi agagh-achikota kwa ihe-omume-ayi. M'ga-enye kwa ngozim iwu idakwasi unu n'arọ nke isii, o ga-eme kwa na arọ atọ ahu ihe-omume" (Levitikos 25:20, 21). N'ihì na Israel edebeghi arọ nke asaa niile ahụ nke bu arọ izuike, Chineke kwuru na ha gaabu ndi adotara n'agha, na ala ahụ gaabu kwa ebe togborọ n'efu iri arọ asaa, "rue mgbe ubochi-izu-ike-ya nile tosiri ala ahu utọ: ubochi nile nke ntogborọ-n'efu-ya o kwusiri olu, imezu ogu arọ atọ na iri" (iri arọ asaa) (2 Ihe Emere 36:21). Iri arọ asaa ahụ bu nweghachi nke izuike niile ahụ nke ala gaezuwori ma o buru na Israel rubeere Chineke isi wee rapu ala ahụ ka o zueike n'arọ nke asaa niile o bula.

Ikpé

Ikpé nke Chineke adirighi nānán Juda n'oge a, kama mba niile gaañu site n'ikò nke iwe Ya. Chineke apughị ihu obodo nke akpokwasiworo aha Ya ka ebibiri ya, O wee rapu ndi ahụ naekpere arusi bu ndi foduru ka ha ghara inata ahuhu kwesiri ha. "N'ihì na oge ahu eruwo ka esite n'ulo Chineke malite ikpe ikpe: ma o buru na o buru uzọ site n'aru ayi malite, gini gābu ogwugwu nke ndi nekwegh Ozi-oma nke Chineke! Ọ buru kwa na o di ike izoputa onye ezi-omume, òle ebe agēgosi onye nādighapuru Chineke na onye-nmehie"

Babilon, bu ngwaolu nke Chineke jiri bibie ihe, mere onwe ya ka o di elu na nwaoge, ma ubochi ahụ bjara mgbe amuma ahụ nke Aisaia buru mezuru: "Babilon, bu ihe mara-nma nke ala-eze nile, imanna nke npako ndi Kaldea, o gādi ka mgbe Chineke kwaturu Sodom na Gomora. Ọ gagh-abu ebe-obibi ozọ rue mgbe ebigh-ebi: agagh-ebi kwa nime ya rue ogbo nile: onye Arebia agagh ama kwa ulọ-ikwu-ya n'ebe ahu; ndi ozuzu-aturu agagh-eme kwa ka aturu-ha makpue n'ebe ahu" (Aisaia 13:19, 20).

Uzọ Nke Nlaghachi

Ma Israel ka Onyenwe anyi kwuruokwu banyere ya si: "N'ihì na Mu onwem mara echiche nile nke Mu onwem neche banyere unu, ... echiche nke udo, o bugh nke ihe oju, inye unu odi-n'iru na ntukwasiobi" (Jeremaia 29:11). Chineke mere ka Israel hu ebere Ya uzọ ahụ ha siri laghachikwute Chineke di kwa otu ahụ nye ndimmemie n'ubochi taa. "Unu gachosikwam ike, we chotam, mgbe unu ji obi nile unu nāchom" (Jeremaia 29:13).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Ònye bu eze ikpezụ nke Juda?
- 2 Ònye bu Onyeamuma nke Chineke nke o nwere idu ya odu?
- 3 Gini mere ka o ghara iso ezi idokananti ahụ nke sitere n'ebe onyeamuma nke Chineke?
- 4 Ogologo oge ra ana ka ndotan'agha nke Juda gaadi?
- 5 Gini ka Chineke kwuru na o bu ihe meere O jiri rapu ka ala ahụ togborọ n'efu?
- 6 Òlee ufodu mba ozọ ndi agaekpe kwa ikpe?
- 7 Òlee oge mgbe Babilon gaanata ahuhu nke ya?
- 8 Gini bu amuma ahụ di ichiche nke ndiamuma ụgha buru?
- 9 Gini bu ufodu idokananti ahụ adoro banyere ndiamuma ụgha n'ubochi nke anyi?
- 10 Gini bu atumatu nke Chineke maka iweputa arọ nke izuike ahụ nke Ọ gwara Israel ka o debe?